

**Koordinacija centrov za preprečevanje in zdravljenje
odvisnosti od prepovedanih drog**

Zaloška 29, 1000 Ljubljana, SI - Slovenija
Tel: 01 587 49 81, 01 542 13 55, Fax: 01 587 49 90

**IZHODIŠČA ZA SESTANEK KOMISIJE ZA DROGE RS
11.6.2014**

1. Lokacija, opremljenost in prostorske zmožnosti centrov

Obrazložitev: obstajajo zgledno urejeni centri za preprečevanje in zdravljenje odvisnosti od prepovedanih drog (CPZOPD), ki v veliki meri upoštevajo priporočila za opravljanje tovrstne dejavnosti npr. v zdravstvenih domovih (ZD): Koper, Kranj, Nova Gorica, Novo mesto, Piran, Sežana, Trbovlje, deloma Izola, Maribor, Pivka (v adaptaciji prostorov) in povsem neprimerni v ZD: Brežice, Ilirska Bistrica, Jesenice, Murska Sobota, Velenje. CPZOPD Ljubljana: brez primerne čakalnice in prevelika koncentracija pacientov (nujna razpršitev na več lokacij) in v Celju, ki je sicer primeren, a se verjetno pripravlja preselitev.

Nekateri CPZOPD nimajo primernih čakalnic, težave so tudi s prostori za skupinsko dejavnost in opravljanje laboratorijskih preiskav.

Predlogi sklepov:

1.1. Ureditev prostorov vseh CPZOPD, ki niso v skladu z minimalnimi potrebami pacientov in standardi, ki veljajo v zdravstvu.

1.2. Vzpostavitev novih CPZOPD v regijah/mestih, kjer ni CPZOPD in obstaja potreba (Koroška, Bela Krajina, Ptuj, Sevnica,...).

Odgovorne institucije: MZ, Koordinacija CPZOPD (KoCPZOPD), skupnost zdravstvenih zavodov (SZZZS), Regionalni ZD, Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije.

1.3. Vzpostavitev vsaj 3 lokacij CPZOPD Ljubljana: 1. v ZD Ljubljana, 2. v povezavi z nizkopraznim, lahko tudi nevladnim programom obravnave uživalcev drog, 3. pretežno za osebe z odvisnosti pridruženimi duševnimi motnjami v okviru Centra za zdravljenje odvisnih od drog Psihiatrične klinike Ljubljana (CZOPD PKL).

Odgovorne institucije: MZ, Koordinacija CPZOPD (KoCPZOPD), Skupnost zdravstvenih zavodov (SZZZS), Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZZS). Za 1. in 2. tudi ZD Ljubljana, za 3. CZOPD PKL.

1.4. V kolikor v CPZOPD primanjkuje osebja ali to ni ustrezno izobraženo, ga je potrebno zagotoviti in primerno izobraziti oziroma je mogoče, da nekatere terapevtske dejavnosti izvajajo tudi drugi profili (npr. psihosocialno svetovanje), ki so za to ustrezno izobraženi. Koordinacija pripravi izhodišča za novo zaposlene in za že zaposlene v CPZOPD.

2. Izvajanje programov v zavodih za prestajanje kazni zapora in sodelovanje v skupni mreži javne zdravstvene službe zdravljenja odvisnosti od drog

Obrazložitev:

- ni dovolj osebja glede na kadrovski normativ;
- nezadostno sodelovanje z zaposlenimi terapevti v ZPKZ;
- zaposleni v zdravstveni negi so tako uslužbenci ZPKZ MZ kot tudi ZD;
- nejasna odgovornost in dolžnosti;
- neustrezno vodenje evidence uporabe opioidov;
- pomankljivo sodelovanje s programi zdravljenja in obravnave v skupnosti;
- niso člani Koordinacije CPZOPD;

Odgovorne institucije: MZ, Koordinacija CPZOPD, Ministrstvo za pravosodje
Uprava za izvrševanje kazenskih sankcij RS.

Predlog sklepa 2: Vsi programi zdravljenja s substitucijskimi zdravili naj se povežejo z obstoječimi CPZOPD v kolikor so v istem Zdravstvenem domu. V kolikor v ZD, ki izvajajo zdravljenje odvisnosti od drog v ZPKZ ni regionalnega CPZOPD, se ta ustanovi in postane član Koordinacije CPZOPD.

3. Razširitev programov: preventiva, zdravljenje oseb, ki jemljejo stimulanse, nove droge, kanabinoide, inhalante,... ki imajo »nekemične odvisnosti«

Obrazložitev: Zaradi porasta problematike v zgoraj omenjenih odvisnosti, je potrebno razširiti in intenzivirati programe zdravljenja in obravnave oseb s tovrstno problematiko.

Predlog sklepa 3: Koordinacija CPZOPD pripravi predlog razširitve in vzpostavitve preventivnih in terapevtskih programov za obravnavo oseb, ki jemljejo stimulanse, nove droge, kanabonoide, inhalante in za obravnavo oseb z »nekemičnimi odvisnostmi« ter (so)organizira ustrezna izobraževanja. Glej tudi sklep 1.4.

4. Nadzor s svetovanjem nad delom CZOPD

Obrazložitev: v skladu z Zakonom o preprečevanju uporabe in o obravnavi uživalcev drog (Ur. list RS št. 98/99), Ministrstvo za zdravje RS imenuje Komisijo za nadzor nad delom CZOPD, ki ni imenovana že več kot 10 let. Predlagamo, da jo sestavljajo predstavnik MZ RS, Zdravniške zbornice, Informacijske enote Nacionalnega inštituta za javno zdravje in Koordinacije CPZOPD.

Predlog sklepa 4: MZ RS imenuje Komisijo za nadzor nad delom CPZOPD.

5. Vzpostavitev bolnišničnega oddelka za osebe z odvisnosti pridruženimi duševnimi motnjami v okviru Centra za zdravljenje odvisnih od drog Psihiatrične klinike Ljubljana (CZOPD PKL)

Obrazložitev: 50-70% ljudi, ki se zdravi zaradi odvisnosti od psihoaktivnih substanc, ima tudi pridruženo duševno motnjo. Neustrezna obravnava teh pacientov ima za posledico pogoste recidive, tako duševne motnje, kot uživanje PAS, povečano tveganje za različne infekcije, pogostejša v tej populaciji so tudi predoziranja. Program zdravljenja ter zdravstvene psihosocialne rehabilitacije teh oseb je nov program zdravljenja in je bil potrjen 15.12.2009 na Zdravstvenem svetu pri MZ RS. Potrjeno je bilo, da bo potekal v okviru Psihiatrične klinike Ljubljana, na posestvu Razori, kjer že poteka del programa Dnevnišnic, ki ga izvaja CZOPD PKL in kjer naj bi se že v letošnjem letu predvidoma začela izvajati večja investicijsko-vzdrževalna dela. V CZOPD PKL poteka v omejenem obsegu tudi bolnišnični program zdravljenja tovrstnih bolnikov, skupaj z zdravljenjem drugih uživalcev drog. Zaradi tej populaciji prilagojenih terapevtskih ukrepov, je potrebno vzpostaviti poseben oddelek za zdravljenje teh pacientov, v okviru obstoječih kapacitet.

Predlog sklepa 5: Komisija za droge RS podpira ustanovitev oddelka za zdravljenje oseb z odvisnosti pridruženo duševno motnjo v okviru obstoječih bolnišničnih kapacitet CZOPD PKL.